

Anssi Kainulainen

8.10.2023

Eduskunnan talousvaliokunta

MTK lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle HE 72/2023 vp laiksi biopolttoaineista, bionesteistä ja biomassapolttoaineista annetun lain muuttamisesta

MTK kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä laiksi biopolttoaineista, bionesteistä ja biomassapolttoaineista annetun lain muuttamisesta.

MTK:n näkemyksen mukaan HE on kehittynyt jonkin verran parempaan suuntaan siitä mitä edellisellä hallituskaudella eduskunnan talousvaliokunnan pöydälle jäi, mutta sisältää edelleen merkittäviä negatiivisia kannusteita biokaasun tuotannolle pienissä alle 2MW laitoksissa.

MTK esittää hallituksen esitystä edelleen parannettavan siten, että alle 2MW laitoksessa biokaasua tuottavalta toiminnanharjoittajalta ei edellytetä ainetase ja todentamisvaatimusten osoittamista Energiavirastolle. Menettely olisi Uusiutuvan energian direktiivin mukainen, koska alle 2MW laitoksilta ei direktiivi edellytä kestävyyskriteerijärjestelmiä. MTK:n esittämän menettelyn seurauksena toiminnanharjoittajan tarvitsisi kuitenkin hakea Energiavirastolta kestävyyskriteerijärjestelmän hyväksymistä ja tässä yhteydessä ilmoittaa Energiavirastolle laitoksensa kokoluokka ja tuottamansa biokaasun määrä vuosittain. Menettelyn seurauksena laitokset myös näiltä osin säilyisivät Energiaviraston valvonnan alaisina.

Hallituksen esityksen mukaan päätösmaksu toiminnanharjoittajan suppean kestävyysjärjestelmän hyväksymisestä on 4 000 euroa. Lisäksi kestävyyslain mukaisen ennakkotiedon päätösmaksu on 5 000 euroa. Työ- ja elinkeinoministeriön Sääntelytaakkalaskuria soveltaen Hallituksen esityksessä esitettyjen muutosten arvioidaan kasvattavan biokaasulaitoksiin kohdistuvaa sääntelytaakkaa arviolta noin 11 000 euroa kertaluontoisesti ja sen lisäksi noin 3 000 euroa vuosittain. Kustannukset koostuvat päätösmaksusta, todentajan perimistä maksuista sekä työajasta, joka käytettäisiin kestävyysjärjestelmän laatimiseen ja vuosittaiseen raportointiin. MTK:n esittämä muutos laskisi toiminnanharjoittajan kustannuksia noin 3000 € kevenevinä todentajamaksuina, muttei heikentäisi lakimuutoksen ympäristövaikutuksia tai valtion uusiutuvan energian raportointivelvoitteiden suorittamista millään tavoin.

MTK:n esittämä muutos lakitekstiin:

5 § Kestävyyskriteerien soveltaminen

Poiketen siitä, mitä 1–3 momentissa säädetään sovellettavista kestävyyskriteereistä, kaasumaisten biomassapolttoaineiden ei tarvitse täyttää 6, 6 a, 7–10 §:ssä, 10 a §:ssä, 12§, 13§ 2 mom., 20§, 21§:ssä ja 31§:ssä säädettyjä kestävyyskriteereitä, jos niitä käytetään sähköä, lämmitystä ja jäähdytystä tuottavassa laitoksessa, jonka kokonaislämpöteho on alle 2 megawattia.

Anssi Kainulainen

8.10.2023

MTK huomauttaa, että alle 2MW laitoksissa biokaasua tuottaville toiminnanharjoittajille esitetty muutos tulee erittäin nopeasti. Laki on esitetty tulevan voimaan 1.1.2024. Toiminnanharjoittajat eivät ole voineet valmistautua lakimuutokseen mitenkään, koska lain vaatimukset eivät ole olleet tiedossa. MTK esittää, että alle 2MW laitoksissa biokaasua tuottavien toiminnanharjoittajien olisi mahdollista jättää hakemus Energiavirastoon 1.1.2025 asti. Siirtymäsäännökseen tulisi lisäksi korjata yllä 5§ MTK:n esittämä muutosesitys.

Siirtymäsäännös

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Sen estämättä, mitä biopolttoaineista, bionesteistä ja biomassapolttoaineista annetun lain (393/2013) 23 §:ssä säädetään, toiminnanharjoittaja voi osoittaa jo ennen mainitun lain 13 §:n mukaisen hyväksymishakemuksen jättämistä vuoden 2024 aikana tuotetut, valmistetut tai käytetyt biokaasuerät ja niiden raaka-aine-erät kestäviksi, jos se toimittaa hakemuksen Energiavirastolle viimeistään 31.10 päivänä heinä-joulukuuta 2024 ja pystyy osoittamaan, että sillä on ollut käytössä asianmukaiset menettelyt kestävyyskriteereiden täyttymisen varmistamiseksi ja erä on luotettavasti kirjattu ainetaseeseen. Edellytyksenä on lisäksi, että toiminnanharjoittajaan sovelletaan sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annettua lakia.

Edellä mainittujen laki tasoisten muutosten ohella Energiaviraston maksullisia suoritteita on tarpeen huojentaa nykyiseltä tasoltaan alle 2MW biokaasulaitoksille viranomaiskustannusten kohtuullistamiseksi rekisteröintimaksun osalta. MTK:n esittämässä toimintamallissa myös valvontaviranomaiselta edellytetty työmäärä kevenee merkittävästi ja on kohtuullista, että tämä näkyy myös asetustasolla asetettavissa viranomaismaksuissa.

Helsingissä 8.10.2023

Anssi Kainulainen
energia-asiantuntija

Leena Kristeri
Johtava juristi

Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry